

Витрати підприємця зі сплати акцизного збору – це не витрати. Це – дохід!

Для підприємців на загальній системі оподаткування, що здійснюють торгівлю підакцизними товарами не солодко. Як відомо, акцизний збір, збільшує суму доходу підприємця. Однак, цей податок в розпорядженні ФОП не залишається, а далі підлягає сплаті в повному обсязі до бюджету. Тому логічно, що сплачену суму податку до бюджету слід включати до витрат. Однак ДФС України цьому заперечує, – фактично запроваджуючи подвійне оподаткування доходів ФОП такої категорії.

Математично – підприємець сплачуватиме ПДФО із сум акцизного збору!

Лист ДФС України від 12.05.2016р. №4856/К/99-99-13-01-02-14 приводимо нижче.

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДФС)

Львівська пл., 8, м. Київ-53, МСП 04655, тел.: (044) 272-51-59, факс: (044) 272-08-41
www.sfs.gov.ua; e-mail: kabmin_doc@sfs.gov.ua, gromada@sfs.gov.ua Код ЄДРПОУ 39292197

18.05.2016 № 4856 / 28/99-99-13-01-02-14 На № 10/001195 від 28.04.16

Кожевніков Л.С.
а/с 522.
м. Чернівці. 58001

Про розгляд звернення

Державна фіскальна служба України розглянула Ваше звернення від 28.04.2016 № 10/001195 (вх. ДФС від 04.05.2016 № К/1938) щодо відображення залишків підакцизних товарів фізичними особами – підприємцями в Книзі обліку доходів і витрат та повідомляє.

Відповідно до ст. 42 Господарського кодексу України підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

З 1 січня 2015 року Законом України від 28 грудня 2014 року № 71-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» запроваджено акцизний податок з роздрібного продажу підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти та інше паливо) та одночасно скасовано збір на розвиток виноградарства, садівництва та хмелярства.

Порядок обчислення акцизного податку регулюється розділом VI Податкового кодексу України (далі – ПКУ). Відповідно до п.п.14.1.4 п.14.1 ст.14 ПКУ акцизний податок – це непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, регулюється статтею 177 ПКУ.

Так, відповідно до п. 177.2 ст. 177 ПКУ об'єктом оподаткування є чистий оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи – підприємця.

Перелік витрат, безпосередньо пов'язаних з отриманням доходів фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності на загальній системі оподаткування, визначено п. 177.4 ст. 177 ПКУ. Однак до вказаного переліку не включається акцизний податок з роздрібного продажу підакцизних товарів.

Таким чином, фізична особа – підприємець на загальній системі оподаткування не має право включити до витрат суму сплаченого акцизного податку, включеного до вартості товару.

Пунктом 177.10 ст. 177 ПКУ визначено, що фізичні особи – підприємці зобов'язані вести книгу обліку доходів і витрат та мати підтверджуючі документи щодо походження товару.

Форму та Порядок ведення книги обліку доходів і витрат (далі – Порядок) затверджено наказом Міндоходів від 16.09.2013 № 481 «Про затвердження форми Книги обліку доходів і витрат, які ведуть фізичні особи – підприємці, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, і фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та Порядку її ведення».

Порядком передбачено зазначення суми отриманих доходів без включення податку на додану вартість. Суми акцизного податку з роздрібного продажу підакцизних товарів не виключаються із сум отриманого доходу.

Крім того, Порядком не передбачено відображення в книзі обліку доходів і витрат сум залишків підакцизних товарів.

Слід зазначити, що відображення залишків підакцизних товарів передбачено звітами щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, форми та порядки заповнення яких затверджено наказом Мінфіну від 11.02.2016 № 49.

Перший заступник Голови

С.В. Білан

Розбили? . . . Випили?... Спалили? . . . Є місце у звітності!

21.04.2016р. набрав чинності наказ МФУ №49 від 11.02.2016р.(далі наказ №49). Даним наказом №49 запроваджено обов'язок для роздрібних торговців алкоголем та тютюновими виробами подавати до ДФС форму звіту № 1-РА «Звіт про обсяги придбання та реалізації алкогольних напоїв у роздрібній мережі» та № 1-РТ «Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у роздрібній мережі».

Одразу відзначимо, що порядок складання звіту є неадаптованим для невеликих суб'єктів господарювання та породжує велику кількість запитань. Одне з них – це порядок відображення в згаданій звітності втрат, бою, нестачі тощо.

ДФС України надано роз'яснення від 05.05.2016р. №4626/к/99-99-12-01-01-14 за яким втрати **слід відображати в примітках**. Звіт потрібно здавати незалежно від того чи був рух по таких групах товару, чи ні. Заокруглення в звіті по обсягах необхідно робити до 6 знаків після коми включно. Ну і про відповідальність податківці не забули написати – вона не змінилась і складає 17 000 грн.

Лист нижче.

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДФС)

Львівська пл., 8, м. Київ-53, МСП 04655, тел.: (044) 272-51-59, факс: (044) 272-08-41
www.sfs.gov.ua; e-mail: kabmin_doc@sfs.gov.ua, gromada@sfs.gov.ua Код ЄДРПОУ 39292197

09.05.2016 № 4626/к/99-99-12-01-01-14 На № 5/001195 від 13.04.2016

ФОП Кожевніков Л.С.
а/с 522, м. Чернівці, 58001

Про надання інформації

Державна фіскальна служба України розглянула Ваші листи від 13.04.2016 № 5/001195 (вх. ДФС № К/1753 від 18.04.2016) та від 18.04.2016 № 6/001195 (вх. ДФС № К/1785 від 20.04.2016) стосовно подання та заповнення звітів передбачених Наказом Міністерства фінансів України від 11.02.2016 № 49 «Про затвердження форм звітів щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та порядків їх заповнення» (далі – Наказ № 49) та повідомляє.

Основні засади державної політики щодо регулювання виробництва, експорту, імпорту, оптової і роздрібно торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем виноградним, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами, забезпечення їх високої якості та захисту здоров'я громадян, а також посилення боротьби з незаконним виробництвом та обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів на території України визначено Законом України від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (далі – Закон № 481).

Відповідно до Закону № 481 передбачено отримання окремих ліцензій на відповідний вид діяльності, у тому числі на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та на роздрібну торгівлю тютюновими виробами.

Статтею 16 Закону № 481 встановлено, що суб'єкти господарювання, які отримали передбачені цим Законом ліцензії, подають до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів України видавати такі ліцензії, щомісяця до 10 числа наступного місяця звіт про обсяги виробництва та/або обігу (в тому числі імпорту та експорту) спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів за формою, встановленою цим органом.

Наказом № 49 затверджено форми звітів щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та порядків їх заповнення,

зокрема, суб'єкт господарювання, який отримав ліцензії на виробництво алкогольних напоїв та на право оптової торгівлі алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту) необхідно подавати до органів ДФС за основним місцем обліку звіт із зазначенням операцій які були здійснені за звітний місяць відповідно до ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями.

Одиницею виміру, яка застосовується при складанні Звіту № 1-РА «Звіт про обсяги придбання та реалізації алкогольних напоїв у роздрібній мережі» (далі – Звіт № 1-РА), є тисяч декалітрів (тис. дал) та має формат даних до шести знаків включно після коми.

Одиниці виміру, які застосовуються при складанні Звіту № 1-РТ «Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у роздрібній мережі» (далі – Звіт № 1-РТ) для видів продукції сигарети з фільтром, сигарети без фільтра, сигари - млн штук, для інших тютюнових виробів - млн штук або тонни та має формат даних до шести знаків включно після коми.

Обсяги зіпсованих, знищених, втрачених товарів, тощо відображаються у колонці 7 «Примітки» Звітів № 1-РА та 1-РТ з зазначенням відповідних пояснень.

Також звертаємо увагу, що Звіти № 1-РА та № 1-РТ подаються щомісячно, на протязі дії відповідної ліцензії, навіть якщо не здійснювався рух алкогольних напоїв та на залишках на було продукції. Відповідно абзацу вісімнадцятого частини другої статті 17 Закону до суб'єктів господарювання застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафів у раз неподання чи несвоечасного подання звіту або подання звіту з недостовірними відомостями про обсяги виробництва та/або обігу (в тому числі імпорту та експорту) спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів України видавати відповідні ліцензії, - у розмірі 17000 гривень..

Перший Заступник Голови

С.В. Білан

Розширена консультація щодо успадкування частки в ТОВ

Міністерством юстиції надано розширену консультацію з питання успадкування частки в статутному капіталі юридичної особи.

Лист від 30.03.2016р. №10594/3-6197/8 подаємо нижче.

Задорожній Р.Г.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

— 30.03.2016 — № 10594/3-6197/8

На № 3-6197 від 02.03.2016
Про розгляд звернення

Міністерством юстиції України розглянуто Ваше звернення від 23 лютого 2016 року щодо зміни складу засновників товариства з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ) та повідомляється.

Згідно з Положенням про Міністерство юстиції України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228 (зі змінами), Міністерство юстиції України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців.

Слід зазначити, що пунктом 4.7 постанови Пленуму Вишого Господарського Суду України від 25 лютого 2016 року № 4 «Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин» встановлено, що за змістом статей 130, 147, 166 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) та статей 55, 69 Закону України «Про господарські товариства», якими передбачено спадкування саме частки учасника господарського товариства, у разі смерті (ліквідації) учасника ТОВ спадкоємцем (правонаступником) *спадкується не право на участь, а право на частку в статутному (складеному) капіталі.*

Частиною п'ятою статті 147 ЦКУ закріплено право учасників ТОВ передбачити у статуті товариства необхідність отримання згоди інших учасників товариства на перехід частки у статутному капіталі до спадкоємця фізичної особи або правонаступника юридичної особи.

Після набуття частки в статутному капіталі у спадкоємців (правонаступників) виникає переважне право вступу до цього товариства, передбачене статтею 55 Закону України «Про господарські товариства», проте у цьому разі *не йдеться про автоматичне набуття такими спадкоємцями права участі в товаристві.*

Прийняття рішення про вступ спадкоємця (правонаступника) до складу учасників ТОВ належить до компетенції загальних зборів учасників товариства.

Отже, лише після прийняття вищим органом ТОВ позитивного рішення спадкоємець (правонаступник) частки у статутному капіталі може стати учасником відповідного товариства. У свою чергу товариство може відмовитися від прийняття спадкоємця (правонаступника) до складу учасників. Чинне законодавство не обмежує ТОВ у такому праві.

537221

У разі відмови правонаступника (спадкоємця) від вступу до ТОВ або відмови товариства у прийнятті до нього правонаступника (спадкоємця) йому видається у грошовій або натуральній формі частка у майні, яка належала померлому учаснику, реорганізованій або ліквідованій юридичній особі (спадкодавцю), вартість якої визначається на день реорганізації або ліквідації (смерті) учасника. У цих випадках розмір статутного капіталу товариства підлягає зменшенню.

Крім того, згідно з пунктом 4.8 зазначеної постанови Пленуму *голоси, які припадають на частку померлого (ліквідованого) учасника, не враховуються під час голосування з питання про прийняття спадкоємця або правонаступника до товариства, під час визначення правомочності загальних зборів для прийняття рішення про прийняття спадкоємця або правонаступника учасника товариства до цього товариства, а також під час вирішення інших питань.*

Отже, під час встановлення легітимності загальних зборів учасників ТОВ та наявності кворуму для проведення цих зборів *слід враховувати голоси інших учасників товариства, які без голосів, що припадають на частку померлого (ліквідованого) учасника, становлять у сукупності 100 % голосів, що мають враховуватися під час визначення кворуму.*

Таким чином, право участі у товаристві спадкоємцем набувається тільки після прийняття рішення загальними зборами учасників про прийняття його до товариства. Звертаємо увагу, що до вирішення питання про вступ (прийняття) спадкоємців померлого учасника, правомочність загальних зборів учасників визначається без урахування частки в статутному капіталі, яка належить померлому учаснику.

Також повідомляємо, що частиною першою статті 28 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» встановлений вичерпний перелік підстав для відмови у державній реєстрації юридичної особи. Відмова у державній реєстрації з підстав, не передбачених зазначеною вище статтею не допускається.

Разом з тим зазначаємо, що листи Міністерства юстиції України не встановлюють норм права, а мають інформаційний характер.

Перший заступник Міністра

Наталія СЕВОСТЬЯНОВА

ДФСУ підготувало узагальнюючу консультацію щодо військового збору

Державна фіскальна служба підготувала проект Узагальнюючої податкової консультації щодо оподаткування доходів фізичних осіб військовим збором. Подаємо консультацію у систематизованому вигляді.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ ДФСУ

____.____. 2015 № ____

Узагальнююча податкова консультація

щодо оподаткування доходів фізичних осіб військовим збором

В Узагальнюючій податковій консультації вживаються такі скорочення:

Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями – ПКУ;

Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456-VI зі змінами та доповненнями – БКУ;

Закон України від 31 липня 2014 року № 1621-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» – Закон № 1621;

Закон України від 28 грудня 2014 року № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» – Закон № 71;

Закон України від 12 липня 2001 року № 2658-III «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» – Закон № 2658.

Законом № 1621 підрозділ 10 розділу XX Перехідних положень ПКУ доповнено пунктом 16¹, яким тимчасово, до 1 січня 2015 року, встановлено військовий збір (далі – збір).

Законом № 71 оподаткування військовим збором подовжено до набрання чинності рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних сил України (пункт 16¹ підрозділ 10 розділу XX Перехідних положень ПКУ).

Платниками збору є особи, визначені пунктом 162.1 статті 162 цього ПКУ (підпункт 1.1 пункт 16¹ підрозділу 10 ПКУ), а саме:

фізична особа – резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;

фізична особа – нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні;

податковий агент.

Об'єктом оподаткування військовим збором є доходи, визначені статтею 163 ПКУ (підпункт 1.2 пункт 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Для резидента – це загальний місячний (річний) оподатковуваний

дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи – доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Об'єктом оподаткування нерезидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання) (стаття 163 ПКУ).

Перелік доходів, що включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку, визначено підпунктами 164.2.1 – 164.2.19 пункту 164.2 статті 164 ПКУ. Крім того, до цього переліку включаються інші доходи, крім зазначених у статті 165 ПКУ, що передбачені підпунктом 164.2.20 пункту 164.2 статті 164 ПКУ.

Відповідно до підпункту 164.1.3 пункту 164.1 статті 164 ПКУ загальний річний оподатковуваний дохід дорівнює сумі загальних місячних оподатковуваних доходів, іноземних доходів, отриманих протягом такого звітного податкового року, доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності згідно із статтею 177 ПКУ, та доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність згідно із статтею 178 ПКУ.

Об'єктом оподаткування фізичної особи – підприємця є чистий оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи – підприємця (пункт 177.2 статті 177 ПКУ).

Для фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, оподатковуваним доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного

виду незалежної професійної діяльності (пункт 178.3 статті 178 ПКУ).

Слід враховувати, що у разі неотримання довідки про взяття на облік особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, об'єктом оподаткування є доходи, отримані від такої діяльності без урахування витрат, тобто військовий збір буде нараховуватись на річний дохід без урахування витрат.

Отже, об'єктом оподаткування військовим збором є доходи, перелік яких визначений пунктом 164.2 статті 164 ПКУ, у т.ч. доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання) а також іноземні доходи. Крім того, об'єктом оподаткування є чистий оподатковуваний дохід або сукупний чистий дохід, який отримує відповідно фізична особа – підприємець або фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність. При цьому для визначення об'єкта оподаткування до вказаних доходів мають бути застосовані норми окремих статей розділу IV ПКУ.

Ставка збору складає 1,5 відс. об'єкта оподаткування, визначеного підпунктом 1.2 цього пункту (підпункт 1.3 пункт 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Відповідно до підпункту 1.4 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ нарахування, утримання та сплата (перерахування) військового збору до бюджету здійснюються у порядку, встановленому статтею 168 ПКУ, за ставкою, визначеною підпунктом 1.3 цього пункту.

Зокрема, підпунктом 168.1.1 пункту 168.1 статті 168 ПКУ передбачено, що податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника, зобов'язаний утримувати збір із суми такого доходу за його рахунок.

Порядок сплати (перерахування) збору до бюджету визначено пунктом 168.4 статті 168 ПКУ, відповідно до підпункту 168.4.1 якого збір, утриманий з доходів резидентів та нерезидентів,

зараховується до бюджету згідно із БКУ.

Так, частину другу статті 29 БКУ доповнено пунктом 1², яким передбачено, що до доходів загального фонду Державного бюджету України належить військовий збір, що сплачується (перераховується) згідно з пунктом 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ.

Відповідно до пунктів 4 і 5 статті 45 БКУ податки і збори (обов'язкові платежі) та інші доходи державного бюджету зараховуються безпосередньо на єдиний казначейський рахунок і не можуть акумулюватися на рахунках органів, що контролюють справляння надходжень бюджету (за винятком установ України, які функціонують за кордоном). При цьому, податки і збори (обов'язкові платежі) та інші доходи державного бюджету визнаються зарахованими до державного бюджету з дня зарахування на єдиний казначейський рахунок.

Водночас статтею 64 БКУ визначено, що податок на доходи фізичних осіб податковим агентом – юридичною особою (її філією, відділенням, іншим відокремленим підрозділом) чи представництвом нерезидента – юридичної особи зараховується до відповідного бюджету за їх місцезнаходженням (розташуванням) в обсягах податку, нарахованого на доходи, що виплачуються фізичній особі.

Крім того, згідно з підпунктом 168.4.3 пункту 168.4 статті 168 ПКУ суми податку на доходи, нараховані відокремленим підрозділом на користь фізичних осіб, за звітний період перераховуються до відповідного бюджету за місцезнаходженням такого відокремленого підрозділу. При цьому податок на доходи, нарахований працівникам неуповноваженого відокремленого підрозділу, юридична особа перераховує до місцевого бюджету за місцезнаходженням такого неуповноваженого відокремленого підрозділу. Ця норма регламентує порядок перерахування податку на доходи фізичних осіб до місцевого бюджету. Оскільки збір зараховується до державного бюджету, встановлена в абзаці

другому підпункту 168.4.3 пункту 168.4 статті 168 ПКУ норма не може бути використана для військового збору.

Таким чином, юридична особа або її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ, який уповноважений нараховувати (надавати, виплачувати) доходи, перераховує військовий збір як за себе, так і за неуповноважений відокремлений підрозділ до бюджету за своїм місцем розташування.

При цьому слід звернути увагу, що відповідно до підпункту 168.1.2 пункту 168.1 статті 168 ПКУ податок сплачується (перераховується) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу єдиним платіжним документом. Банки приймають платіжні документи на виплату доходу лише за умови одночасного подання розрахункового документа на перерахування цього податку до бюджету.

Отже, банки при прийомі платіжних документів на виплату доходів на користь платників повинні дотримуватись підпункту 168.1.2 пункту 168.1 статті 168 ПКУ щодо одночасного подання розрахункового документа на перерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Разом з цим, платник, що отримує доходи від особи, яка не є податковим агентом, та іноземні доходи, зобов'язаний включити суму таких доходів до загального річного оподаткованого доходу та подати податкову декларацію за наслідками звітного податкового року, а також сплатити військовий збір з таких доходів (підпункт 168.2.1 пункт 168.2 статті 168 ПКУ).

Підпунктом 1.5 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ передбачено, що відповідальними за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) збору до бюджету згідно зі статті 171 ПКУ з доходів у вигляді заробітної плати, є роботодавець, який виплачує такі доходи на користь платника; з інших доходів є податковий агент – для оподатковуваних доходів з джерела їх походження в Україні; платник – для іноземних доходів та доходів, джерело виплати яких належить особам, звільненим від

обов'язків нарахування, утримання або сплати (перерахування) збору до бюджету.

Відповідно до підпункту 1.6. пункту 16¹ підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ платники збору зобов'язані забезпечувати виконання податкових зобов'язань у формі та спосіб, визначені статтею 176 ПКУ.

Обов'язки податкового агента щодо забезпечення виконання ним податкових обов'язків визначено пунктом 176.2 статті 176 ПКУ, а саме своєчасно та повністю нараховувати, утримувати та сплачувати (перераховувати) до бюджету збір з доходу, що виплачується на користь платника та оподатковується до або під час такої виплати за її рахунок; подавати у строки, встановлені ПКУ для податкового кварталу, податковий розрахунок суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників, а також суми утриманого з них податку (збору) до контролюючого органу за місцем свого розташування.

Згідно з абзацом «а» пункту 176.1 статті 176 ПКУ платники – фізичні особи зобов'язані вести облік доходів і витрат в обсягах, необхідних для визначення суми загального річного оподатковуваного доходу, якщо такий платник зобов'язаний відповідно до цього розділу подавати декларацію.

Форми та порядок ведення такого обліку визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Крім того, відповідно до абзацу «в» пункту 176.1 статті 176 ПКУ платники – фізичні особи зобов'язані подавати податкову декларацію за встановленою формою у визначені строки у випадках, коли згідно з нормами цього розділу таке подання є обов'язковим.

Запитання 1. Чи підлягають оподаткуванню військовим збором доходи, нараховані до 01.01.2015, а виплачені після 01.01.2015, які до 01.01.2015 не оподатковувалися збором?

Закон № 71 набрав чинності з 01 січня 2015 року.

Згідно із статтею 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Статтею 58 Конституції України закріплено один з найважливіших принципів права – закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Це означає, що вони поширюють свою дію тільки на ті стосунки, які виникли після набуття чинності законів і інших нормативно-правових актів.

Оскільки податковий агент зобов'язаний утримувати військовий збір при нарахуванні доходів, визначених у підпункті 1.2 пункту 16¹ підрозділу 10 Розділу XX ПКУ, то нараховані до 01.01.2015 доходи, але виплачені після 01.01.2015, не підлягають оподаткуванню військовим збором. Водночас суми доходів, нараховані після 01.01.2015 за періоди до 01.01.2015, підлягають оподаткуванню військовим збором на загальних підставах.

Запитання 2. Чи слід застосовувати норми пункту 164.5 статті 164 ПКУ під час оподаткування військовим збором доходу, отриманого у негрошовій формі?

Норми пункту 164.5 статті 164 ПКУ застосовуються під час нарахування доходу у будь-якій негрошовій формі для визначення бази оподаткування доходу податком на доходи фізичних осіб.

Пунктом 16¹ підрозділу 10 ПКУ для військового збору застосування коефіцієнта, визначеного пунктом 164.5 статті 164 ПКУ, не передбачено.

Запитання 3. Який дохід фізичної особи – підприємця та фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, підлягає оподаткуванню військовим збором?

Фізичні особи – підприємці, крім тих, що обрали спрощену систему, за результатами звітного податкового року самостійно розраховують військовий збір у розмірі 1,5 відсотка чистого оподаткованого доходу, відображають в річній податковій декларації та сплачують у терміни, передбачені для сплати податку на доходи фізичних осіб за відповідний період.

Фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, за результатами звітного податкового року самостійно розраховують суму військового збору в розмірі 1,5 відсотка сукупного чистого доходу, відображають у річній податковій декларації та сплачують у терміни, передбачені для сплати податку на доходи фізичних осіб за відповідний період.

Першим звітним податковим періодом для нарахування військового збору з доходів фізичних осіб – підприємців та фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, є 2015 рік.

Терміни сплати військового збору:

для фізичних осіб – підприємців, – до 19 лютого 2016 року;

для фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, – до 1 серпня 2016 року.

Щодо утримання податковими агентами військового збору при виплаті доходів фізичним особам – підприємцям або фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність.

Пунктом 177.8 статті 177 ПКУ визначено, що під час нарахування (виплати) фізичній особі – підприємцю доходу від здійснення нею підприємницької діяльності, суб'єкт господарювання та/або самозайнята особа, які нараховують (виплачують) такий дохід, не утримують податок на доходи у джерела виплати, якщо фізичною особою – підприємцем, яка отримує такий дохід, надано

копію документа, що підтверджує її державну реєстрацію відповідно до закону як суб'єкта підприємницької діяльності.

Відповідно до пункту 178.5 статті 178 ПКУ встановлено, що під час виплати суб'єктами господарювання – податковими агентами фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність, доходів, безпосередньо пов'язаних з такою діяльністю, податок на доходи у джерела виплати не утримується в разі надання такою фізичною особою копії довідки про взяття її на податковий облік як фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність.

Тобто, суб'єкти господарювання та/або самозайняті особи, які виплачують доходи фізичним особам – підприємцям або фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність, за здійснення ними своєї діяльності, не є податковими агентами щодо таких доходів.

Отже, з метою уникнення подвійного оподаткування військовий збір не утримується суб'єктами господарювання та/або самозайнятими особами при виплаті доходів фізичним особам – підприємцям або фізичним особам, які провадять незалежну професійну діяльність, за здійснення ними своєї діяльності, якщо фізичною особою надано копію документа, що підтверджує її державну реєстрацію відповідно до закону як суб'єкта підприємницької діяльності, або копію довідки про взяття її на податковий облік як фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність.

Запитання 4. Яким чином оподатковується військовим збором дохід, отриманий фізичною особою – резидентом (нерезидентом) від продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна?

Підпунктом 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ встановлено, що об'єктом оподаткування військовим збором є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід, до якого

згідно з підпунктом 164.2.4 пункту 164.2 статті 164 ПКУ включається частина доходу від операцій з нерухомим майном, розмір якої визначається положеннями статті 172 ПКУ.

Статтею 172 ПКУ визначено порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) нерухомого майна, відповідно до якої дохід, отриманий платником податку – резидентом (нерезидентом) від продажу нерухомого майна, з урахуванням норм пункту 172.1 цієї статті не оподатковується.

Водночас, дохід, отриманий від продажу (обміну) нерухомого майна платником податку – резидентом, який визначається згідно з пунктом 172.2 статті 172 ПКУ, оподатковується за ставкою 5 відсотків. Дохід від операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна, що здійснюються фізичними особами – нерезидентами, оподатковується відповідно до пункту 172.9 статті 172 ПКУ в порядку, встановленому для резидентів, за ставками 15(20) відсотків, визначеними пунктом 167.1 статті 167 ПКУ.

Дохід від продажу (обміну) об'єкта нерухомості визначається виходячи з ціни, зазначеної в договорі купівлі-продажу, але не нижче оціночної вартості такого об'єкта, розрахованої органом, уповноваженим здійснювати таку оцінку відповідно до Закону № 2658 (пункт 172.3 статті 172 ПКУ).

Враховуючи викладене, оскільки об'єктом оподаткування військовим збором є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід фізичної особи – резидента (нерезидента), до якого включається частина доходу від операцій з нерухомим майном, розмір якої визначається згідно з положеннями статті 172 ПКУ, то сума такого доходу оподатковується військовим збором за ставкою 1,5 відсотка.

Разом з тим, не є об'єктом оподаткування військовим збором сума доходу, отримана фізичною особою – резидентом (нерезидентом) від операцій з продажу (обміну) нерухомого

майна відповідно до п. 172.1 ст. 172 ПКУ.

Запитання 5. Який чином сплачується військовий збір у разі нотаріального оформлення об'єктів спадщини, посвідчення договорів купівлі – продажу нерухомого (рухомого) майна, договорів дарування?

Згідно з підпунктом 168.4.8 пункту 168.4 статті 168 ПКУ відповідальність за своєчасне та повне перерахування сум податку (збору) до відповідного бюджету несе фізична особа у випадках, визначених розділом IV ПКУ.

Так, пункту 172.4 статті 172 та пункту 173.4 статті 173 ПКУ передбачено, що під час проведення операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого (рухомого) майна між фізичними особами нотаріус посвідчує відповідні договори за наявності документа про сплату податку до бюджету стороною (сторонами) договору.

Крім того, пунктом 174.3 статті 174 ПКУ встановлено, що дохід у вигляді вартості успадкованого майна (кошти, майно, майнові чи немайнові права) у межах, що підлягає оподаткуванню, зазначається в річній податковій декларації у порядку, визначеному статтею 179 ПКУ, крім спадкоємців-нерезидентів, які зобов'язані сплатити податок до нотаріального оформлення об'єктів спадщини, та спадкоємців, які отримали у спадщину об'єкти, що оподатковуються за нульовою ставкою податку на доходи фізичних осіб, а також іншими спадкоємцями – резидентами, які сплатили податок до нотаріального оформлення об'єктів спадщини.

При цьому слід зазначити, що нотаріус видає спадкоємцю-нерезиденту свідоцтво про право на спадщину за наявності документа про сплату таким спадкоємцем податку з вартості об'єкта спадщини (пункт 174.4 статті 174 ПКУ).

Враховуючи викладене, своєчасною сплатою військового збору є сплата його до нотаріального посвідчення договорів купівлі –

продажу нерухомого (рухомого) майна, об'єктів спадщини, посвідчення договорів дарування.

Водночас, згідно з вимогами пункту 172.4 статті 172, пункту 173.4 статті 173 та пункту 174.4 статті 174 ПКУ нотаріус щокварталу подає до контролюючого органу за місцем розташування державної нотаріальної контори або робочого місця приватного нотаріуса інформацію щодо видачі свідоцтв про право на спадщину, посвідчення договорів дарування, купівлі-продажу (міни) рухомого або нерухомого майна, включаючи інформацію про суму сплаченого податку в порядку, встановленому цим розділом для податкового розрахунку.

Оскільки дохід, отриманий фізичною особою від операцій з продажу нерухомого (рухомого) майна, спадщини (дарування), включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу, який є об'єктом оподаткування військовим збору, та своєчасна сплата такого збору здійснюється до нотаріального оформлення (у т.ч. видачі свідоцтв про право на спадщину, посвідчення договорів дарування), рекомендуємо нотаріусам включати до податкового розрахунку (ф. 1ДФ) інформацію про суму сплаченого військового збору.

Директор Департаменту

доходів і зборів з фізичних осіб

О.Р. Ревчук

Розрахунок страхового стажу для виплат з Фонду ТВП

Як відомо, на даний час до страхового стажу працівника зараховується період, в якому були оплачені страхові внески в повному обсязі, але не менше ніж в розрахунку з мінімальної заробітної плати. Проте, в історії соціального страхування з тимчасової втрати працездатності існують періоди, коли порядок розрахунку страхового стажу здійснювався в інший спосіб, зокрема – на підставі записів у трудовій книжці.

Детальна відповідь щодо застосування порядку розрахунку страхового стажу – у консультації Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності України.

**Фонд соціального страхування
з тимчасової втрати працездатності
ВИКОНАВЧА ДИРЕКЦІЯ**

04070, м. Київ, вул. Боричів Тік, 28
e-mail: fse@fse.gov.ua

тел.: 206-04-01
факс: 206-04-06

На № 18.04.2014 від № 5-44/Д-676з-120

Доліба А.М.
вул. Богомольця, 17/1
м. Чернівці, 58001

Виконавча дирекція Фонду розглянула ваше звернення щодо обчислення страхового стажу, повідомляє наступне.

Із набранням чинності Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18.01.2001 № 2240 (далі – Закон № 2240) розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності застрахованим особам визначався залежно від тривалості страхового стажу (крім деяких категорій осіб, які мають установлені законодавством пільги) та розміру середньої заробітної плати.

Обчислення тривалості страхового стажу для оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності, яке застосовувалося після набрання чинності Законом № 2240 (після 28.02.2001), було пов'язано зі сплатою страхових внесків до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (далі – Фонд) у порядку та розмірах, установлених законодавством, крім деяких періодів, які зараховувалися до страхового стажу застрахованої особи без сплати страхових внесків. Згідно зі статтею 7 Закону № 2240 до таких періодів належали періоди (сума періодів): тимчасової втрати працездатності; відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами; відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; одержання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій усіх видів; загального трудового стажу працівника для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, набутого ним до 28.02.2001, який визначався згідно з Правилами обчислення загального трудового стажу для призначення працівникам допомоги по тимчасовій непрацездатності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.1998 № 1658. Оскільки Фонд не мав можливості вести персоналізацію сплати страхових внесків, то страховий стаж при оплаті допомоги по тимчасовій непрацездатності розраховувався у відповідності до записів у трудовій книжці про перебування застрахованої особи у трудових відносинах.

Починаючи з 01.01.2011 тривалість страхового стажу при розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності залежить не лише від сплати страхових внесків із заробітної плати застрахованої особи, а й від розміру сплаченого страхового внеску.

Виконавча дирекція Фонду соціального
страхування з тимчасової втрати
працездатності
№5-44/Д-676з-120 від 18.04.2014

Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464 (далі – Закон № 2464) були внесені зміни до частини першої статті 7 Закону № 2240, згідно з якими з 01.01.2011 страховий стаж – це період (строк), протягом якого особа підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, та за який щомісяця сплачено нею та роботодавцем або нею страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок.

Мінімальний страховий внесок – це сума коштів, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлених законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) (пункт 12 статті 2 Закону № 2240).

Крім того, під час обчислення тривалості страхового стажу після 01.01.2011 враховуються періоди, протягом яких застрахована особа не сплачує страхові внески, але які прирівнюються до періодів, за які сплачено страхові внески виходячи з розміру мінімального страхового внеску. Маються на увазі періоди отримання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, а саме: допомоги по тимчасовій непрацездатності; допомоги по вагітності та пологах; виплат за страхуванням на випадок безробіття (крім одноразової виплати для організації безробітним підприємницької діяльності); допомоги по тимчасовій непрацездатності потерпілому від нещасного випадку на виробництві чи професійного захворювання; пенсії по інвалідності (періоди виплати пенсій усіх інших видів не враховуються). Також зараховується до страхового стажу період отримання допомоги для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (згідно із Законом України «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» щодо зарахування до страхового стажу періоду відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку» від 19.11.2013 № 691).

Страховий стаж обчислюється в місяцях. Неповний місяць роботи, якщо застрахована особа підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, або брала добровільну участь у цьому виді страхування, зараховується до страхового стажу як повний місяць за умови, що сума сплачених за цей місяць страхових внесків є не меншою, ніж мінімальний страховий внесок.

Якщо сума сплачених за відповідний місяць страхових внесків менша, ніж мінімальний страховий внесок, до страхового стажу зараховується лише період, визначений за формулою, відповідно до частини третьої статті 7 Закону № 2240 (пропорційно сумі сплачених страхових внесків): $ТП = Св : В$, де ТП – тривалість періоду, що зараховується до страхового стажу і визначається в місяцях; Св – сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого за відповідний місяць; В – мінімальний розмір страхового внеску за відповідний місяць.

Також, частиною третьою статті 7 Закону № 2240 визначено, що до страхового стажу прирівнюється трудовий стаж, набутий працівником за час роботи на умовах трудового договору (контракту) до набрання чинності цим Законом, тобто до

28.02.2001 року. Для осіб, які вже мали загальний трудовий стаж до впровадження Закону № 2240, визначений згідно з Правилами № 1658, він зараховується до страхового стажу.

Отже, при визначенні страхового стажу застрахованої особи, яка на початок 2011 року має страховий стаж менше восьми років і не має пільг згідно чинного законодавства, починаючи з 2011 року необхідно керуватися інформацією про страховий стаж застрахованої особи набутий після 01.01.2011, який обчислюється за даними, що містяться в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру.

Відповідно до ст. 14' та 20 Закону № 2464 Пенсійний фонд України та його територіальні органи зобов'язані надавати безоплатно на вимогу застрахованих осіб інформацію, що міститься на їх персональних облікових картках у реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру (автоматизований банк відомостей, створений для ведення єдиного обліку фізичних осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до закону), про страховий стаж та заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), розмір сплаченого єдиного внеску та інші дані, що використовуються для обчислення та призначення страхових виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

Страховальники, які виявили завищення сум на виплату матеріального забезпечення застрахованим особам, вказаних у заявах-розрахунках, що надані до органів Фонду, терміново повинні письмово повідомити орган Фонду за місцем обліку про зміст помилки (прізвище та ініціали застрахованої особи, номер листка непрацездатності та вид допомоги, по якому виявлено помилку) з подальшим відображенням повернутих сум у звіті по коштах Фонду за формою Ф4-ФСС з ТВП.

Надлишково отримані суми мають бути повернені на рахунок органу відділення Фонду, з якого здійснювалося фінансування, протягом трьох робочих днів після виплати допомоги застрахованим особам за рахунок отриманих від Фонду коштів. При забезпеченні вказаних строків повернення коштів фінансові санкції, передбачені статтею 30 Закону № 2240, не застосовуються.

У разі виявлення порушення робочим органом Фонду при перевірці порушення триденного терміну повернення надлишково отриманих коштів Фонду, страховальник повинен сплатити штраф у розмірі 10 відсотків несвоечасно повернутих страхових коштів та пеню в розмірі 0,1 відсотка від суми несвоечасно повернутих страхових коштів і штрафних санкцій, розраховану за кожний день прострочення платежу. Крім того, статтею 30 Закону № 2240 встановлена відповідальність за порушення встановленого порядку використання страхових коштів, якою передбачено накладання штрафу у розмірі 50 відсотків неправомірно витраченої суми.

Заступник директора

Вик. Петрова О.А.
425-12-04

Т.А. Нагорна

Департамент бухгалтерського аутсорсингу

Компанії «Вікторія»